

PRAVIDLA PRO ZÁVĚREČNÉ PRÁCE (VYUČUJÍCÍ)

(platná od 1. ledna 2022 a aplikovaná odpovídajícím způsobem na studující procházející studiem)

Obsah

1. Vedení závěrečné práce	2
2. Kritéria hodnocení pro jednotlivé typy závěrečných prací.....	5
a. Produktové	6
b. Projektové	7
c. Výzkumné	8
d. Systematická přehledová stať	10
3. Obhajoba závěrečné práce	11

1. Vedení závěrečné práce

Vedoucí by měl/a být seznámen/a s formálními požadavky a dalšími pokyny pro psaní závěrečné práce zveřejněné na webu katedry (odkaz na kompletní pokyny pro studující). Vedoucí zná pravidla a umí je studujícím „vykládat“, hlídá si relevantní termíny a posuzuje přiměřenost rozsahu práce. Pravidla vzájemné spolupráce vedoucí nastavuje po domluvě se studujícím na začátku spolupráce, ideálně je i formuluje do zadání v rozpisu témat v ISu.

Role vedoucí/ho a konzultanta/ky

Autorem či autorkou práce je studující. Kvalita výsledného textu odráží jeho/její samostatnost, iniciativu, znalosti a schopnosti.

Vedoucí práci vede a provází studující/ho celým procesem tvorby práce, popřípadě upozorňuje na klíčové nedostatky celkového směřování práce.

Frekvence konzultací závisí na individuální dohodě s vedoucí/m. Nastavení způsobu spolupráce by mělo proběhnout na jejím začátku – tak, aby studující neočekával/a časově nerealistický nebo typově nežádoucí způsob intervence vedoucí/ho do procesu tvorby závěrečné práce.

Studující má možnost s vedoucí/m konzultovat také **přípravu na obhajobu** závěrečné práce.

Povinností vedoucí/ho není práci editovat, ani opravovat. Vedoucí práce také nemůže garantovat výslednou známku. Ta vychází z průběhu obhajoby, posudků a diskuse mezi členkami a členy komise (viz níže).

Konzultant/ka se studující/m diskutuje vybrané aspekty práce. Není jeho/jejím úkolem nahrazovat vedoucí/ho.

Pokud vedoucí, konzultant/ka či studující není spokojen/a s průběhem spolupráce, může se obrátit na vedoucí katedry a požádat o přidělení nové/ho vedoucí/ho, resp. konzultanta/ky.

Volba tématu a vedoucí/ho závěrečné práce

Studující si volí téma a vedoucí/ho své práce v závěru předmětů *ZURb1119 Proseminář k bakalářské práci* či *ZURn4110 Projekt diplomové práce I*. Vedoucí může vypsát vlastní témata do IS MU, nebo studující navrhne téma vlastní. Oslovený/á vedoucí s ohledem na tematické a metodologické zaměření práce, kompetence studující/ho a na své časové kapacity může přijmout či odmítnout.

O schválení externí/ho vedoucí/ho či konzultanta/ku musí studující požádat vedení katedry.

Finální návrh tématu studující odevzdává v podobě Anotace. Jedná se o vedoucím práce schválený draft tématu závěrečné práce, který obsahuje:

- název tématu;
- popis řešeného problému;
- návrh jeho řešení;

- studijní plán, tj. časový harmonogram předmětů (včetně diplomových seminářů), které má studující absolvovat, aby získal kompetence a dovednosti potřebné pro vypracování závěrečné práce
- soupis použité či navržené literatury

Na základě odevzdání a schválení anotace vedoucí uděluje zápočet a zadává téma do IS MU, a to nejpozději do data uvedeného v termináři katedry.

Zadání tématu v IS MU

Oficiální zadání vyplňuje vedoucí práce v Rozpisech témat závěrečných prací v IS MU. V termínech daných terminářem závěru studia.

- zadání práce musí být po odborné stránce adekvátně náročné ukončovanému stupni studia,
- v zadání musí být vymezené konkrétní cíle, jejichž naplnění může komise hodnotit.

Projekt závěrečné práce

Projekt závěrečné práce odevzdává studující při zakončení *ZURb1117 Seminář k bakalářské práci I* respektive *ZURn4111 Projekt diplomové práce II*.

Konkrétní podobu projektu určuje vedoucí práce.

Hlavní část projektu vychází z důkladné literární rešerše, popisuje řešený problém a návrh jeho řešení.

Finální podoba a odevzdání závěrečné práce

Studující mají k dispozici univerzitní šablonu,¹ povinná je pouze její první strana.

Povinné formální součásti:

- titulní strana;
- bibliografický záznam v češtině (případně slovenštině či jiném cizím jazyce) i angličtině;
- klíčová slova;
- abstrakt (anotace) v češtině (případně slovenštině či jiném cizím jazyce) i angličtině;
- čestné prohlášení;
- obsah;
- seznam pramenů;
- přílohy (pokud jsou).

Strukturu vlastního textu závěrečné práce, typy příloh a další formální parametry určují pravidla katedry.

Požadované formální součásti (pro všechny typy závěrečných prací, nemusejí odpovídat členění kapitol):

- úvod;
- teoretické/kontextuální vymezení;
- metodologická část;
- výzkumná/tvůrčí část;
- diskusní a analyticko-reflexivní část;
- závěr.

¹ Šablona závěrečné práce a návod k ní viz https://is.muni.cz/auth/do/fss/sablona_zaverecne_prace/sablonaDP_-_MUNI_-_FSS.dotx.

Absence kterékoli součásti závěrečné práce (jako jsou kontext, metody, reflexe...) vede k jednoznačnému hodnocení – nevyhovující (F). Dodatečně nelze k práci nic přikládat či dodávat.

Podstatnými vlastnostmi závěrečné práce jako celku jsou **proporčnost** (vyváženost jednotlivých částí) a **soudržnost** (argumentační, obsahová i textová). Hlavním cílem tedy je, aby celá práce měla logickou a koherentní strukturu (při dodržení těchto principů tedy lze např. členění či pořadí kapitol variovat).

Závěrečná práce má předepsaný **rozsah** (bakalářská od 10 tisíc do 15 tisíc slov; diplomová od 15 tisíc do 25 tisíc slov). Do tohoto rozsahu se nepočítají poznámky pod čarou, obsah, přílohy. Nedodržení spodní hranice je považováno za nesplnění formálních požadavků. Překročení horní hranice je třeba předem schválit vedoucí/m práce, ten/ta tak učiní v opodstatněných případech (např. s ohledem na typ či specifickou povahu práce), a to maximálně o 10 %.

Odevzdání závěrečné práce

Závěrečnou práci splňující předepsané formální náležitosti **odevzdává studující** v elektronické podobě včetně případných samostatných příloh do archivu závěrečných prací v IS MU. Jednu kopii odevzdává také fyzicky.

Bezprostředně po odevzdání práce **vedoucí provádí kontrolu práce v IS MU** vč. ověření, zda se nejedná o plagiát ([za využití nástrojů IS MU](#)).

Citlivé přílohy

Případné nezveřejnění závěrečné práce se řídí vysokoškolským zákonem a je dočasné. V opodstatněných případech může vedoucí práce povolit skrytí příloh citlivé povahy, které se řídí vnitřními pokyny MU, a to při zadání tématu (nejpozději však k datu odevzdání pracovní (tzv. hrubé) verze práce).

2. Kritéria hodnocení pro jednotlivé typy závěrečných prací

Závěrečné práce jsou hodnoceny známkami A–F:

A: VÝBORNĚ

ECTS definice: "vynikající výkon pouze s drobnými chybami"

B: VELMI DOBŘE

ECTS definice: "nadprůměrný výkon avšak s určitými chybami"

C: DOBŘE

ECTS definice: "celkově dobrý výkon s řadou výrazných chyb"

D: USPOKOJIVĚ

ECTS definice: "přijatelný výkon, ale se značnými nedostatky"

E: VYHOVUJÍCÍ

ECTS definice: "výkon splňuje minimální požadavky"

F: NEVYHOVUJÍCÍ

ECTS definice: "je zapotřebí značné množství další práce"

a. Produktové

Bakalářská produktová práce ukazuje schopnost studujících samostatně zvolit téma, úhel pohledu, cílovou skupinu, k tomu přílehlý žánr a médium a metody práce, stejně jako schopnost vyargumentovat volbu stylistických prostředků ve vztahu k autorskému záměru a médiu/žánru. Produkt by měl být žurnalistický, výjimečně může mít i jinou povahu.

Textová a produktová část práce jsou při hodnocení rovnocenné.

Kritéria hodnocení:

- Naplnění autorského záměru a cíle práce:** jasně formulováno, dosažitelný a přínosný záměr, který se promítá do žurnalistických produktů.
- Téma:** vhodně zvolené ve vztahu k CS a médiu, časově ukotvené, relevantní, přínosné; hodnotí se také přístup k tématu a originalita (novost, volba perspektivy apod.).
- Autorský novinářský vklad:** zjevné novinářské úsilí, které musel/a studující vynaložit, hodnotí se vhodnost, náročnost (časová, technická, organizační, ekonomická apod.) a originalita (novost, netradiční způsob zpracování apod.) zpracování.
- Představení tématu v souvislostech:** koncentrované a propojené uchopení zvoleného tématu a vymezení jeho klíčových aspektů za pomoci relevantní odborné literatury a dalších zdrojů; téma je zarámováno/usazeno v širším kontextu/souvislostech, přičemž hlavní akcent je položen na aktuální/řešený problém.
- Volba žánru a jeho charakteristika:** relevance s ohledem na autorský záměr, CS a médium, funkční popis žánru založený na rešerši odborné literatury a praxe v cílovém médiu.
- Metody:** volba novinářských metod a metod sběru informací o cílovém médiu (vč. přístupu redakce k danému žánru a tématu) opírající se o teoretickou/odbornou literaturu a přístupy, pravidla a zásady uplatňované v cílovém médiu a jeho redakci; jsou pojmenovány limity a možnosti zvolených metod a postupů ve vztahu k tématu a cílovému médiu.
- Cílové médium:** funkční charakteristika média a jeho cílové skupiny s ohledem na cíl práce, přičemž hlavní důraz je kladen na přístup k žánru a jeho podobu a na přístup k tématu v cílovém médiu.
- Žurnalistické produkty:** v souladu s představenými poznatky a postupy, naplňují parametry cílového média (bez ohledu na reálné uveřejnění); rozsah produktů odpovídající úzu v cílovém médiu.
- Reflexe:** schopnost zdůvodnit tvůrčí volby a analyzovat jednotlivé prvky díla ve vztahu k autorskému záměru (tématu a cílové skupině), cíli práce a médiu (čili žánru).
- Koherence.**
- Etický a právní rozměr** novinářské práce, příp.další specifika (stigmatizace, stereotypizace).
- Formální náležitosti:** povinné součásti, stylistika, citace, rozsah.

b. Projektové

V projektové práci studující prokazují schopnost identifikovat relevantní společensko-oborový problém a zpracovat jeho řešení v rámci časoprostoru určeného pro vypracování diplomových prací. Projektové práce jsou specifickým druhem práce, jež se od ostatních prací mohou lišit svou formou (např. audiovizuální projekt, design, webové rozhraní, kampaň atd.), i tehdy je nutné dbát na transparentnost z hlediska představení vybrané tematiky, její relevantní oborové ukotvení, adekvátní metodické uchopení a také adekvátní zpracování finálního projektu či produktu (tj. je nutné si nastavit dosažitelné cíle).

Kritéria hodnocení:

- Relevantní problém:** oborově a společensky, vztažen k cílové skupině.
- Kontextualizace:** vč. poznání organizačních a produkčních procesů média (platformy).
- Metodologie řešení problému:** evaluační kritéria, transparentnost, srozumitelnost, argumentační přesnost.
- Koherence:** kriticky popsán problém, kontext aktuální odborné diskuze, návrh řešení pro CS, jeho metodické zpracování v konkrétním médiu (platformě), hodnotící kritéria, pilot.
- Kredibilita a kvalita provedení analýzy:** validita projektu, oborová kvalita.
- Etika:** žurnalistická i výzkumná.
- Formální náležitosti:** povinné součásti, stylistika, citace, rozsah.

c. Výzkumné

Kritéria platí jak pro bakalářské, tak pro magisterské výzkumné práce. Bakalářské a magisterské výzkumné práce se obvykle liší v objemu zpracovaného materiálu a v přísnosti posuzování práce. V **bakalářské práci** prokazují studující především schopnost samostatně řešit dílčí problémy, kriticky pracovat s prameny a odbornou literaturou, komplexně nahlížet na zvolenou tematiku, používat zvolené metody, interpretovat data, prezentovat výsledky vlastního studia a z nich vyplývající vlastní argumenty na náležité jazykové úrovni. V **magisterské práci** studující měli prokázat také schopnost samostatně vědecky myslet, bezpečně se orientovat v příslušné odborné literatuře a pramenech, měli by být v používání zvolených metod a postupů zcela suverénní, přinášet nové poznatky, interpretace či přístupy. V **historicky orientovaných** magisterských pracích by měli zveřejňovat doposud badatelsky nevyužité/neznámé archivní materiály, případně prezentovat nový pohled na prameny již známé.

Kritéria hodnocení diplomové práce z oblasti aplikovaného výzkumu

- **Relevantní téma:** Zvolené téma i aplikační problém by měly být nejen oborově přiměřené (tedy měly by explicitně souviset s tematikou řešenou v rámci oboru), ale měly by být aktuální a významné pro aplikačního partnera nebo aplikační sféru a současně též obecněji relevantní společensky. Tuto relevanci je nutné explicitně popsat.
- **Teoretická a aplikační robustnost:** Teoretická a kontextuální část i diskuse aplikovatelnosti výsledků by měly být založeny na kritické práci propojující výstupy důkladné teoretické rešerše s analýzou řešeného problému na straně aplikačního partnera nebo aplikační sféry. Rešerše se zaměřuje jednak na teoretické i empirické studie a pracuje s primárními zdroji (ne se slovníky, převyprávěními primárních zdrojů jinými autory apod.) a jednak na podklady mapující situaci na straně aplikačního partnera nebo aplikační sféry. Práce s adekvátně a jasně vymezenými koncepty / konceptuálním aparátem.
- **Koherence:** Aplikační problém, teoretický background, otázky, zvolená metodologie i diskuse a aplikace výzkumných zjištění by měly tvořit celek a vzájemně na sebe navazovat.
- **Adekvátnost a transparentnost výzkumných metod a technik:** Zvolené metody a techniky by měly nejen korespondovat s typem práce i samotnými výzkumnými otázkami, ale také být v práci dobře popsány. Množství dat, na kterých je výzkum založen, by mělo odpovídat cílům a typu práce.
- **Kredibilita a kvalita provedení analýzy:** Ať už je cílem práce spíše popisovat, interpretovat anebo vysvětlovat, s daty byste měli zacházet poctivě a důkladně, pracovat s detailem, ilustrovat zjištění pomocí dat, interpretace zakládat na transparentních myšlenkových procesech.
- **Naplnění deklarovaných cílů práce.**
- **Etika:** S osobními daty, jako jsou identifikační a sociodemografické údaje, ale také politické, náboženské a další názory a postoje, byste měli zacházet promyšleně a eticky – tak, aby výzkum nikomu neublížil.
- **Formální náležitosti:** Práce by měla být gramaticky a stylisticky v pořádku, správně pracovat s literaturou a citacemi, obsahovat prohlášení, klíčová slova, anotaci apod.

Kritéria hodnocení diplomové práce z oblasti primárního výzkumu

- **Relevantní téma:** Zvolené téma i výzkumný problém by měly být akademicky a společensky relevantní, v ideálním případě též aktuální a významné. Tuto relevanci je nutné explicitně popsat; např. v případě akademické relevance je třeba pracovat s odbornou literaturou, jasně identifikovat existující mezery v poznání a sdělit, jak je pomůže navrhovaný výzkum zacelit.

- **Teoretická robustnost:** Teoretická, kontextuální a historická část, ale také diskuse, by měly být založeny na kritické práci s výstupy důkladné teoretické rešerše. Rešerše se zaměřuje na teoretické i empirické studie a pracuje s primárními zdroji (ne se slovníky, převyprávěními primárních zdrojů jinými autory apod.). Práce s adekvátně a jasně vymezenými koncepty/konceptuálním aparátem. Teoretická část by neměla mít formu prostých výpisků z literatury, ale exponované teorie a koncepty by měly být přímo a explicitně navázány na zkoumaný problém. U jednotlivých teorií a konceptů musí být jasné, jak souvisejí s tématem práce.
- **Koherence:** Výzkumný problém, teoretický background, otázky, zvolený metodologický postup i diskuse výzkumných zjištění by měly tvořit celek a vzájemně na sebe navazovat.
- **Adekvátnost a transparentnost výzkumných metod a technik:** Zvolené metody a techniky by měly nejen korespondovat s typem práce i samotnými výzkumnými otázkami, ale také být v práci dobře popsány. Množství dat, na kterých je výzkum založen, by mělo odpovídat cílům a typu práce.
- **Kredibilita a kvalita provedení analýzy:** Ať už je cílem práce spíše popisovat, interpretovat anebo vysvětlovat, s daty byste měli zacházet poctivě a důkladně, pracovat s detailem, ilustrovat zjištění pomocí dat, interpretace zakládat na transparentních myšlenkových procesech.
- **Kvalita diskuse a závěru:** Hlavní zjištění výzkumu by měla být v diskusní části a v závěru systematicky zasazena do širšího kontextu: co z výzkumu plyne pro teoretický rámec, ze kterého vycházel? Jak, v čem a proč se výsledky předkládané práce liší od zjištění předchozích výzkumů? Diskuse by také měla obsahovat metodologickou reflexi a návrhy na další výzkum. Závěr by měl obsahovat jednoznačné odpovědi na nastolené výzkumné otázky.
- **Naplnění deklarovaných cílů práce.**
- **Etika:** S osobními daty, jako jsou identifikační a sociodemografické údaje, ale také politické, náboženské a další názory a postoje, byste měli zacházet promyšleně a eticky – tak, aby výzkum nikomu neublížil.
- **Formální náležitosti:** Práce by měla být gramaticky a stylisticky v pořádku, správně pracovat s literaturou a citacemi, obsahovat prohlášení, klíčová slova, anotaci apod.

Kritéria hodnocení:

- Relevantní téma:** akademicky a společensky relevantní, ideálně též aktuální a významné.
- Teoretická robustnost:** kritická práce s výstupy důkladné teoretické rešerše, práce s adekvátně a jasně vymezenými koncepty / konceptuálním aparátem.
- Koherence:** Výzkumný problém, teoretický background, otázky, zvolená metodologie i diskuse výzkumných zjištění by měly tvořit celek a vzájemně na sebe navazovat.
- Adekvátnost a transparentnost výzkumných metod a technik:** vzhledem k typu práce i výzkumným otázkám, odpovídající množství dat.
- Kredibilita a kvalita provedení analýzy:** transparentnost, poctivá práce s daty.
- Etika.**
- Formální náležitosti:** povinné součásti, stylistika, citace, rozsah.

d. Systematická přehledová stať

Cílem přehledové stati je systematicky zmapovat, shrnout a zhodnotit výzkum ve zvolené oblasti. Studující prokazuje především schopnost samostatně řešit dílčí problémy, kriticky pracovat s prameny a odbornou literaturou, komplexně nahlížet na zvolenou tematiku, používat zvolené metody, interpretovat data, prezentovat výsledky vlastního studia a z nich vyplývající vlastní argumenty na náležité jazykové úrovni.

Kritéria hodnocení:

- Relevantní téma:** akademicky a společensky relevantní, ideálně též aktuální a významné.
- Teoretická robustnost:** vymezení konceptů a základních teorií relevantních pro řešenou problematiku, kritická práce s výstupy důkladné teoretické rešerše.
- Adekvátnost metod a technik přehledu:** strukturovaný, standardizovaný metodologický postup aplikovaný na zdůvodněně zvolený vyčerpávající soubor prací na dané téma (tj. vyčerpávající po zohlednění kritérií pro výběr studií: téma, zvolené časové období, databáze apod.). Konkrétní použité techniky přehledu (např. analýzy poznatků, syntézy) by měly korespondovat s otázkami a cíli přehledu.
- Adekvátní popis metodologického postupu:** podrobný popis metod a kritérií použitých k identifikaci a hodnocení jednotlivých studií a také metod analýzy a syntézy výsledků. Přehled by měl vycházet z dostatečně precizní výzkumné otázky a usilovat o naplnění přiměřených a měřitelných a srozumitelně formulovaných cílů přehledu.
- Kredibilita a kvalita provedení analýzy:** *flow diagram*, zdůvodnění vyřazení studií v jednotlivých krocích, poctivá a důkladná práce s poznatky, transparentnost. Pro každou studii je třeba uvést sledované charakteristiky, včetně bibliografického odkazu. Doporučuje se použít tabulky. Pokud bude součástí postupu, měli byste reflektovat kvalitu jednotlivých studií nebo zvolených aspektů. Přehled by měl obsahovat korektně provedenou syntézu studií nebo jejich výsledků (např. narativní, tabulace, statistickou).
- Kredibilita a kvalita diskuze výsledků přehledu:** Práce by měla obsahovat diskuzní část, ve které budete interpretovat výsledky v kontextu jiných výzkumů, teorií a literatury a implikací pro budoucí výzkum. Diskuzní část by také měla obsahovat diskuzi limitů na úrovni studie a jednotlivých výsledků (např. riziko zkreslení) a na úrovni přehledu (např. nebyla získána všechna data, zkreslení při reportování), a také reflexi přínosu přehledu pro vývoj oboru a pro ostatní badatele.
- Etika.**
- Formální náležitosti:** povinné součásti, stylistika, citace, rozsah.

3. Obhajoba závěrečné práce

Posudky

Na odevzdanou závěrečnou práci vypracují posudek vedoucí a oponent/ka a vloží do IS MU nejpozději 5 pracovních dnů před termínem obhajoby.

Oponenta/ku přiděluje garant/ka studijního programu.

Oponent/ka závěrečnou práci po jejím finálním odevzdání kriticky čte a hodnotí. Úkolem oponenta/ky je posoudit celkovou kvalitu práce a poukázat na její přednosti a nedostatky.

Vedoucí závěrečné práce a přidělený/á **oponent/ka** práci hodnotí na základě kritérií specifických pro jednotlivé typy prací. Jejich úkolem je po přečtení práce napsat po jednom **posudku**.

Posudek musí obsahovat: název práce, jméno autora/ky práce, datum vypracování posudku, popis, zda se jedná o posudek oponenta/ky nebo vedoucí/ho práce a návrh hodnocení na stupnici A–F. Navržené hodnocení se vztahuje k podobě práce v době vypracování posudku.

Struktura posudku je volná. Posudek by měl obsahovat:

- stručné shrnutí tématu práce a jejích výsledků (není třeba opakovat informace uvedené v zadání práce nebo v práci samotné);
- slovní komentář k jednotlivým aspektům práce, je vhodné uvést jak přednosti, tak nedostatky;
- konkrétní připomínky, z nichž se může student/ka poučit;
- explicitní návrh celkového hodnocení, který odráží uvedený slovní komentář;
- případně otázky k obhajobě;
- vedoucí práce hodnotí kromě dalšího také samostatnost a tvůrčí přístup autora či autorky.

Obhajoba

Přípravu na obhajobu mají studující možnost konzultovat s vedoucí/m své práce, případně se mohou zúčastnit přípravného semináře v týdnu před obhajobou závěrečné práce.

Obhajoba práce je součástí státní závěrečné zkoušky a je při ní předpokládána účast vedoucí/ho práce i oponenta/ky. Pokud se nemůžete jako vedoucí nebo oponent/ka práce na obhajobu dostavit, pošlete prosím vždy omluvu předem vedoucí/mu příslušné zkušební komise.

O výsledné známce za obhajobu závěrečné práce rozhoduje vícečlenná komise na základě průběhu obhajoby. Komise při hodnocení vychází z prezentace závěrečné práce, posudků vedoucí/ho a oponenta/ky a také z průběhu diskuze se členy komise.

Průběh obhajob závěrečných prací na KMSŽ se řídí Směrnicí FSS č. 6/2019, dále pak Pravidly pro SZZ na KMSŽ, Pravidly pro bakalářské práce, Pravidly pro diplomové práce a terminářem, který katedra vypisuje vždy aktuálně na začátku příslušného semestru a zveřejňuje na svém webu.